

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr SO.0050.30.2016
Wójta Gminy Herby
Szefa Obrony Cywilnej Gminy
z dnia 8 czerwca 2016 roku

Z A T W I E R D Z A M

.....
Wójt Gminy Herby
Szef Obrony Cywilnej Gminy

**PLAN SZKOLENIA LUDNOŚCI
W ZAKRESIE
POWSZECHNEJ SAMOOBRONY
W GMINIE HERBY**

Herby, 2016

Jedną z wielu funkcji państwa jest zapewnienie obywatelom podstawowych warunków ochrony przed potencjalnymi i realnymi zagrożeniami. Choć zadania te w większości przypadków pozostają w gestii administracji samorządowej (przede wszystkim) oraz organów władzy, administracji, organizacji społecznych i podmiotów gospodarczych, to dużą rolę w tych dziedzinach przypisuje się obywatelom.

Zasadniczą cechą nowoczesnej cywilizacji jest gwałtowny postęp w wielu dziedzinach, w tym w dziedzinie nauki i techniki. Żyjemy w czasach, kiedy rozwój wielu dziedzin naukowych i towarzyszący im postęp techniczny wpływa bezpośrednio na realia codziennego życia człowieka i coraz bardziej warunkuje jego istnienie. Osiągnięcia nauki i techniki umożliwiają człowiekowi realizowanie wielu celów życiowych, dzięki czemu może on w coraz większym stopniu przekształcać warunki społeczne w swoje bezpośrednie środowisko życia.

Minęły czasy, gdy do działalności zawodowej, społecznej lub prywatnej wystarczyła dobra wola jednostki, gdy ograniczano się do posługiwania się opinią lub radami specjalistów w tych dziedzinach. Coraz bardziej niezbędna do działania każdego człowieka staje się wiedza społeczna, ekonomiczna, polityczna i obronna. Wiedza obronna coraz częściej zajmuje jedną z priorytetowych pozycji. Konieczne zatem staje się posiadanie odpowiednich umiejętności działania oraz znajomość właściwych metod i środków osiągnięcia pożądanych celów społecznych. Tym samym, jak nigdy dotąd, elementy wiedzy o świecie, państwie i jego systemie obronnym stają się sprawą szczególnie ważną dla przyszłości narodów i społeczeństw.

Powszechna samoobrona to termin z zakresu teorii wojskowości określający oddolną formę obrony narodowej (system obrony narodowej dzieli się na dwie części: cywilną i wojskową), polegającą na samorzutnym, trwałym lub doraźnym organizowaniu się ludności cywilnej w miejscu zamieszkania, dla przeciwstawienia się zagrożeniom życia, mienia i środowiska. Zagrożenia te mogą wynikać zarówno z działalności ludzkiej, jak i z przyczyn naturalnych.

I. ZASADY SZKOLENIA

1. Podstawę prawną szkolenia realizowanego w zakresie powszechnej samoobrony stanowią:
  - art. 4 ust. 2 pkt 6), art. 139 ust. 1 pkt 1) ppkt c), art. 168 ust. 1-4, art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2015 r. poz. 827)
  - § 3 pkt 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz.U. Nr 96 poz. 850);
  - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. Nr 91 poz. 421).
2. Założenia programowe są podstawą do opracowania programów szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony.
3. Szkolenie prowadzone jest jako zajęcia podstawowe w formie zorganizowanego szkolenia lub samokształcenie oraz w formie zajęć praktycznych.
4. Szkolenie realizowane jest w cyklu pięcioletnim i ma przygotować ludność do wykonywania zadań z powszechnej samoobrony.
5. Zajęcia podstawowe odbywają się w czasie wolnym od pracy w wymiarze:
  - do 4 godzin – w dzień roboczy,
  - do 8 godzin w dzień ustawowo wolny od pracy,
  - nie więcej niż 2 razy w roku.
  - Zajęcia podstawowe dla osób zatrudnionych organizuje się w zakładach pracy, a dla pozostałej ludności w miejscu zamieszkania.
6. Szkolenia teoretyczne prowadzą instruktorzy obrony cywilnej oraz osoby posiadające potwierdzone uprawnienia w tym zakresie.
7. Szkolenie organizują właściwi terenowo szefowie obrony cywilnej (Wójt Gminy Herby – Szef Obrony Cywilnej Gminy) oraz kierownicy jednostek organizacyjnych, instytucji i zakładów pracy.
8. Zakres i wybór zagadnień w poszczególnych tematach określa organizator szkolenia, uwzględniając specyfikę i potrzeby danego środowiska: gminy, wsi, sołectwa, osiedla, zakładu pracy.
9. Organizując zajęcia należy wykorzystać przede wszystkim możliwość rozpowszechniania poprzez środki masowego przekazu, techniki informatyczne (Internet), opracowania i publikacje: broszury, ulotki, biuletyny, itp. Z form tych należy korzystać szczególnie w szkoleniu ludności w miejscu zamieszkania, przekazywanie wybranych zagadnień na zebraniach i spotkaniach itp.:
  - spółdzielni mieszkaniowych;
  - organizacji społecznych,
  - wyodrębnionego szkolenia w zakładach pracy;
  - wprowadzenia tematyki powszechnej samoobrony przy realizacji innych szkoleń, np. bhp, ppoż, itp.
10. Do prowadzenia szkoleń należy wykorzystywać istniejącą infrastrukturę i obiekty obrony cywilnej, Państwowej Straży Pożarnej, OSP oraz sprzęt, pomoce i materiały szkoleniowe, jak też podręczny sprzęt ochronny i ratowniczy dostępny w zakładach pracy i organizacjach społecznych.

II. CELE NAUCZANIA

Cel główny:

Przygotowanie ludności do rozpoznawania i prawidłowego reagowania na występujące zagrożenia w miejscu zamieszkania i w danym rejonie.

Cele szczegółowe:

1. Przyswojenie przez uczestników szkolenia podstawowych wiadomości na temat:
  - rodzajów zagrożeń występujących w danym rejonie;
  - obowiązujących rodzajów alarmów;
  - sposobów reagowania w przypadku zaistnienia zagrożenia.
2. Opanowanie podstawowych umiejętności z zakresu:
  - zachowania się w momencie wystąpienia zagrożenia.
3. Kształtowanie postaw społeczeństwa w zakresie:
  - odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i społeczności lokalnych;
  - odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego;
  - udzielania pomocy.

III. RAMOWA TEMATYKA SZKOLENIA W ZAKRESIE POWSZECHNEJ SAMOBRONY

Temat 1: Ochrona ludności jako zadanie obrony cywilnej.

Temat 2: Charakterystyka zagrożeń występujących w bezpośrednim otoczeniu

- a) gminy;
- b) zakładu pracy

Temat 3: Alarmowanie o zagrożeniach.

Temat 4: Procedury reagowania ludności w sytuacjach zagrożeń.

IV. TEMATYKA SZKOLENIA W ZAKRESIE POWSZECHNEJ SAMOOBRONY LUDNOŚCI

Temat 1: Ochrona ludności w świetle obowiązujących przepisów prawa Rzeczypospolitej Polskiej.

Metoda: wykład

Zagadnienia:

- a) cele i zadania obrony cywilnej,
- b) organizacja ochrony ludności,
- c) obowiązki i zadania ludności w przygotowaniu przedsięwzięć obrony cywilnej,
- d) udział ludności w akcjach ratunkowych.

Temat 2: Charakterystyka zagrożeń występujących w bezpośrednim otoczeniu: gminy, zakładu pracy.

Metoda: wykład, dyskusja, pokaz, ćwiczenia praktyczne.

Zagadnienia:

- a) zagrożenia skażeniami chemicznymi,
- b) zagrożenia skażeniami biologicznymi,
- c) zagrożenia skażeniami promieniotwórczymi,
- d) zagrożenia powodziowe,
- e) zagrożenia komunikacyjne (drogowe, kolejowe),
- f) zagrożenia cywilizacyjne (terroryzm, zanieczyszczenie środowiska odpadami),
- g) inne (pożary, śnieżyce, huragany, epidemie, itp.)

Temat 3: Alarmowanie o zagrożeniach.

Metoda: wykład, ćwiczenia praktyczne.

Zagadnienia:

- a) wykrywanie zagrożeń,
- b) rodzaje alarmów i sposobów ich ogłaszania
- c) zachowanie się po ogłoszeniu alarmu.

Temat 4: Procedury postępowania podczas wystąpienia poszczególnych zagrożeń.

Metoda: wykład, ćwiczenia praktyczne.

Zagadnienia:

- a) procedury postępowania przed wystąpieniem zagrożenia,
- b) tok postępowania w trakcie trwania zagrożenia,
- c) postępowanie po ustąpieniu zagrożenia.

V. PLAN SZKOLENIA

ROK 2016					
Lp.	Forma szkolenia	Realizator szkolenia	Uczestnicy	Termin realizacji	Uwagi
1.	Rozpowszechnianie wiadomości o powszechnej samoobronie poprzez środki masowego przekazu	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
2.	Publikowanie broszur, ulotek o tematyce powiązanej z obronnością i zarządzaniem Kryzysowym	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
3.	Zorganizowane szkolenia w zakładach pracy z zakresu podstawowych wiadomości o OC	Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni w rozdz. VI	Pracownicy	wg. planu opracowanego w jednostce	
4.	Umieszczanie informacji o powszechnej samoobronie na stronie internetowej Gminy Herby	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
5.	Prezentacja informacji o powszechnej samoobronie	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów	Uczniowie	wg. Planu dyrektora szkoły	
ROK 2017					
Lp.	Forma szkolenia	Realizator szkolenia	Uczestnicy	Termin realizacji	Uwagi
1.	Rozpowszechnianie wiadomości o powszechnej samoobronie poprzez środki masowego przekazu	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
2.	Publikowanie broszur, ulotek o tematyce powiązanej z obronnością i zarządzaniem Kryzysowym	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
3.	Zorganizowane szkolenia w zakładach pracy z zakresu podstawowych wiadomości o OC	Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni w rozdz. VI	Pracownicy	wg. planu opracowanego w jednostce	
4.	Umieszczanie informacji o powszechnej samoobronie na stronie internetowej Gminy Herby	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
5.	Prezentacja informacji o powszechnej samoobronie	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów	Uczniowie	wg. Planu dyrektora szkoły	

ROK 2018					
Lp.	Forma szkolenia	Realizator szkolenia	Uczestnicy	Termin realizacji	Uwagi
1.	Rozpowszechnianie wiadomości o powszechnej samoobronie poprzez środki masowego przekazu	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
2.	Publikowanie broszur, ulotek o tematyce powiązanej z obronnością i zarządzaniem Kryzysowym	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
3.	Zorganizowane szkolenia w zakładach pracy z zakresu podstawowych wiadomości o OC	Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni w rozdz. VI	Pracownicy	wg. planu opracowanego w jednostce	
4.	Umieszczanie informacji o powszechnej samoobronie na stronie internetowej Gminy Herby	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
5.	Prezentacja informacji o powszechnej samoobronie	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów	Uczniowie	wg. Planu dyrektora szkoły	
ROK 2019					
Lp.	Forma szkolenia	Realizator szkolenia	Uczestnicy	Termin realizacji	Uwagi
1.	Rozpowszechnianie wiadomości o powszechnej samoobronie poprzez środki masowego przekazu	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
2.	Publikowanie broszur, ulotek o tematyce powiązanej z obronnością i zarządzaniem Kryzysowym	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
3.	Zorganizowane szkolenia w zakładach pracy z zakresu podstawowych wiadomości o OC	Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni w rozdz. VI	Pracownicy	wg. planu opracowanego w jednostce	
4.	Umieszczanie informacji o powszechnej samoobronie na stronie internetowej Gminy Herby	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
5.	Prezentacja informacji o powszechnej samoobronie	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów	Uczniowie	wg. Planu dyrektora szkoły	

ROK 2020					
Lp.	Forma szkolenia	Realizator szkolenia	Uczestnicy	Termin realizacji	Uwagi
1.	Rozpowszechnianie wiadomości o powszechnej samoobronie poprzez środki masowego przekazu	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
2.	Publikowanie broszur, ulotek o tematyce powiązanej z obronnością i zarządzaniem Kryzysowym	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
3.	Zorganizowane szkolenia w zakładach pracy z zakresu podstawowych wiadomości o OC	Kierownicy jednostek organizacyjnych wymienieni w rozdz. VI	Pracownicy	wg. planu opracowanego w jednostce	
4.	Umieszczanie informacji o powszechnej samoobronie na stronie internetowej Gminy Herby	Urząd Gminy Herby	Mieszkańcy gminy	Cały rok	
5.	Prezentacja informacji o powszechnej samoobronie	Dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów	Uczniowie	wg. Planu dyrektora szkoły	

VI. Podmioty realizujące szkolenie

1. Urząd Gminy Herby
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska w Lisowie s. c.
3. NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej Skor-Med Skorupka Barbara
4. Wspólnoty Mieszkaniowe
5. Zespoły Placówek Oświatowych
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
7. Alpha Technology Sp. z o.o.
8. Scrapena S.A.